אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת כט

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"ג טבת תרס"ו - יפו
נמען: בנו, צבי יהודה

הרב קוק מחזק את בנו הרצי"ה בשקידה בתורה על כל מקצועותיה, וביראת ה' שמרחיבה את השכל. לדבריו "עיקר חולי הדור" הוא המחשבה שאין צורך לחזור על הישן, אבל החדש מתבסס רק כשהוא יוצא מן הישן. לכן הרב קוק מזרז את בנו הרצי"ה לחזור על לימודו במתינות, בשמחה ובזריזות.

עיקרי הדברים

- חזרה על הלימוד: "אם שמוע בישן תשמע בחדש".
- יחס בין הישן והחדש.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], י"ג טבת תרס"ו[4].

בני חביבי [הרצי"ה, בנו, שהיה אז כבן חמש עשרה] פניני ועין-ימיני שליט"א[5].

עונג ושמחה מלאתי בני מדבריך היקרים במכתבך היקר. כן החזק במעוזך בן יקר לשקידת התורה לפי חילוק מקצועותיה כפי היכולת, ע"פ[6] דרך ד' הטובה אשר תדע אשר יחשק בה לבבי, ואשר אקוה בצדקה שבה תמצא אושר והצלחת אמת שמחה פנימית מנוחת הנפש ועונג משרים, באהבתה של תורה ודעת הגיון לב וסברא ישרה, ועל כולם יראת ד' ברה וטהורה המרחבת את השכל ומעדנת את החיים באורה וזהרה.

איני מוצא עכשיו הכרח לבאר עוד את יסודי הדברים, אשר כבר בארתים במכתבי, והנני רואה שהבינות ב"ה את תוכן הענין כפי מדתך, אע"פ[7] שאין קץ למעלת ומדת ההתבוננות ואיכות ההבנה, שהוא יסוד ההשתדלות להשתלמות תמידית, אפילו בדברים הישנים שכבר קלטה האוזן יפה, "אם שמע בישן תשמע בחדש". [ברכות מ] וכל עיקר חולי הדור תלוי בזה, שהם סוברים שדברים שנתישנו אין צורך לחזור עליהם ולהשכילם יפה, והם מבקשים חדש באפס ישן, ולא ימצא להם בשום אופן, כי החדש לא יבוסס כ"א[8] כאשר יצא ממקור הישן, שיהיה בכל יום, בעיני ההוגה בישרת לב, כחדש, ועובד אלקים הוא השונה פרקו ק"א פעמים. ["אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד" (חגיגה ט)] וזה הדבר מגיע לכל הלימודים כולם.

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תרס"ו - השנה תרס"ו (1905/1906)
5 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
6 ע"פ - על פי
7 אע"פ - אף על פי
8 כ"א - כי אם

ע"כ[9] חזק בני בחזרה של מתינות מתון מתון, ["מתון מתון", בנחת (עירובין נג)] ועם זה שמחה וזריזות איטית, תשכיל ותצליח בעה"י[10].

א"א[11] לי להאריך כלל עכשיו, ואתך בני יקירי הסליחה. חזק ואמץ, וכתוב נא מכל פרטי פרטיות שבעניניך הכל באר היטב, ובזה תשמח נפש אביך חפץ הצלחתך ומצפה תפארתך,

אברהם יצחק ה"ק

מאמא תחי'[12] הננו מקבלים מכתבים, ב"ה על שלומה, נקוה שתבא בע"ה[13] בבריות שלמה כראוי, ולשמו ית'[14] הישועה. הנ"ל[15]

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

9 ע"כ - על כן
10 בעה"י - בעזרת השם יתברך
11 א"א - אי אפשר
12 תחי' - תחיה
13 בע"ה - בעזרת השם
14 ית' - יתברך
15 הנ"ל - הנזכר לעיל